

de Vanffeligheder, der kunne være forbundne med dets Gennemførelse, og for hvilke jeg ikke er blind. Til Støtte for det skal jeg foruden, hvad oven for er sagt, anføre, at det for Eleverne ved de jydsk Seminarier (og for øvrigt ogsaa for Lærerne) er saa vanffeligt, og bekosteligt at komme til at overvære Eksamen i Aarhus, at kun meget faa kunne overkomme det. Naam Seminarium er i saa Henseende uheldigt stillet. Hvis Eksamen derimod afholdtes ved Seminariet, vilde sikkert baade Elever og Lærere flittigt overvære Eksamen, Eleverne altsaa være bedre kendte med Eksaminatorernes Fordringer, og vi Lærere have Gavn af at høre dygtige Eksaminatorer. Det vilde saaledes blive en fortrinlig Forberedelse til, at Seminariet selv med Tiden kunde overtage ogsaa Eksaminationen. 2) At den paagældende Jaglærer var den ene Censur og en fremmed, af Seminariet med Ministeriets Billigelse valgt Censur den anden. Hvad dette Forslag angaar, da tror jeg at turde sige, at der ved dets Gennemførelse vilde opnaas, at der blev fældet en retfærdigere Dom, end det nu er muligt. Thi Eleverne vilde faa større Tryghed og Frimodighed, naar de vidste, at i alt Fald den ene af deres Censurer kendte deres daglige Flid og Dygtighed. Og denne Frimodighed er det just, at det saa ofte storter Eleverne paa nu. Derfor se vi altsaa ofte, at dygtige, men bestedne og tilbageholdne Elever distanceres af andre med ringere Kundskaber, men med større Snarraadighed og Kandsnærværelse, særlig gælder dette ved Prøven i praktisk Færdighed. Jeg skal i denne Sammenhæng tillade mig at anføre en Udtalelse af en tidligere Forstander for Naam Seminarium, Pastor Driebein, i en Erklæring af 6te December 1865 til Ministeriet. Han skriver heri: „Saa sandt som det er vigtigere og retfærdigere, at Karakteren bliver et saa vidt muligt korrekt Udtryk for Eksaminandens Dygtighed, end at alle Eksaminander blive behandlede ganske ensartet, saa sandt bør Læreren ikke udelukkes fra at have Indflydelse paa Karakteren. Jeg har i en lang Undervisningspraksis erfaret, hvad jeg ogsaa i min nuværende Virksomhed har fundet bekræftet, at Læreren's Votum saa godt som altid er rammende, først og fremmest, fordi han har en daglig Øvelse i at bedømme Præstationer, men dernæst ogsaa fordi han har Kendskab til Eksaminanden, og ingen vil vel paastaas, at det er for stor en Modvægt imod Eksamens Tilfældighed, naar een Censur af tre, idet han giver Karakter for den enkelte Præstation, i Tvivlstilfælde lader sig bestemme af, hvad han ved om Eksaminandens Dygtighed.“

Hvad oven for er fremsat til Besvarelse af det første Hovedpunkt, skal jeg tillade mig at sammendræge i følgende Forslag:

At Eksamen henlægges til Seminarierne som før 1867,

at ikke blot Statsseminarierne, men ogsaa private Seminarier, der opfyldte visse Betingelser, saa Eksamensret,

at Privatister eksamineres ved Statsseminarierne,

at Kvinder eksamineres enten i Lighed med Privatister ved Statsseminarierne eller ved private Kursus, der opnaa Eksamensret.

Subsidiært:

At Stedet for Eksamens Afholdelse bliver Seminarierne i Stedet for Kjøbenhavn, Odense og Aarhus,

at een af Seminariets Lærere deltager i Bedømmelsen og som tredje Censur en fremmed, der vælges af Forstanderen med Ministeriets Billigelse.

II. Forslaget om en Deling af den afsluttende Prøve saaledes, at Prøven i praktisk Færdighed og Pædagogik gjordes til Genstand for en særskilt Eksamen, der kunde aflægges samtidig med anden Del af den teoretiske Prøve eller indtil 3 Aar senere efter indbunden Lærererfaring i Landets Skoler, maa jeg tillade mig at fraraade. Foruden hvad der af andre er indvendt herimod (jeg kan saaledes i alt væsentligt slutte mig til Seminarieforsøgeren's Udtalelser angaaende dette Punkt i Skrivelser af 15de Februar 1891) skal jeg anføre, at en meget stor Del af de unge Seminarister faa deres første Lærervirksomhed efter Eksamen under Forhold, hvor de kun kunne faa liden og mindre kyndig Vejledning. Der vil da let kunne udvilles sig hos dem en Del Skævheder, som senere meget vanffeligt kunne rettes. Paa Seminarierne derimod øves de under en gunstlig Kritik fra Læreren's og Kammeraternes Side. I Stedet for at gøre disse Jagt til underordnede Jagt i Seminarietiden, hvad der vistnok vilde blive en Følge af Eksamens